

Milla Sandt
Tapani Aaltela
Työ- ja tasa-arvo-osasto

VN/15867/2025

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle työntekijän henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle. STM:n näkökulmat liittyvät esityksen sukupuolivaikutuksiin ja työsuojeluvalvontaan.

Irtisanomisperustetta koskevan lainsäädännön muuttaminen sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta

Esityksen vaikutusarvioinneissa on todettu, että miehet ovat tällä hetkellä kaksi kertaa naisia useammin henkilöperusteisen irtisanomisen kohteena. Lisäksi on tuotu esiin, että ehdotettu muutos koskee vain työsuhteisia työntekijöitä, mikä rajaisi muutoksen vaikutusta naisvaltaisella julkisella sektorilla. Jälkimmäinen päätelmä on ainakin osin virheellinen, sillä naisten suurimpia työllistäjiä julkisella sektorilla ovat terveys- ja sosiaalipalvelut sekä koulutus, joissa valtaosa palkansaajista toimii työsuhteissa. Sote-palveluissa toimivista naisista noin 75 % on työsuhteisia, ja koulutuksessa toimivista noin 89 %.

Raskaus- ja perhevapaasyrjintä on työelämässä edelleen yleistä. Näin on siitä huolimatta, että se on kielletty tasa-arvo-, työsopimus- ja merityösopimuslaissa. Tilastokeskuksen selvityksen mukaan kokemuksia syrjinnästä on joka neljännellä raskaana olleella. On mahdollista, että irtisanomiskynnyksen madaltuminen heijastuu myös raskaus- ja perhevapaasyrjinnän määrään ja voi lisätä syrjinnän mahdollisuuksia.

Olisi keskeistä, että irtisanomisperustetta koskevan lainsäädännön sukupuolivaikutuksia tarkasteltaisiin kokonaisuutena yhdessä muiden viimeaikaisten työmarkkinauudistusten vaikutusten kanssa.

Työsuojeluvalvonnan näkökulma

Sosiaali- ja terveysministeriö on hallituksen esityksen luonnokseen 2.4.2025 antamassaan lausunnossa pitänyt tärkeänä, että jatkossakin työntekijälle olisi kaikissa tilanteissa annettava varoitus ennen työsuhteen irtisanomista. Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa päädyttiin pidättäytymään kaikista varoitusten liittyvistä sisällöllisistä muutoksista ja säilyttämään nykyinen oikeustila. Hallituksen esityksen lopullinen muoto vastaa siten tältä osin sosiaali- ja terveysministeriön näkemystä asiassa.

Sosiaali- ja terveysministeriön arvion mukaan ehdotetut irtisanomiseen esitetyt muutokset todennäköisesti lisäävät jonkin verran valvontapyyntöjä ja muita yhteydenottoja työsuojeluviranomaiseen, mihin on hyvä varautua työsuojeluhallinnon resurssitarpeita arvioitaessa.